

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 listopada 2017r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSO Danuta Poniatowska</i>
Protokolant:	<i>stażysta Sylwia Zarzecka Balcer</i>

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 listopada 2017r. w Suwałkach

sprawy **A. O.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o emeryturę

w związku z odwołaniem A. O.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 2 marca 2017 r. znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje A. O. prawo do emerytury od dnia 21 września 2016r.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 02.03.2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. powołując się na przepisy ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. z 2017r., poz. 1383) i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) odmówił A. O. prawa do emerytury wcześniejszej, ponieważ na dzień 01.01.1999r. nie wykazał 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Organ rentowy nie uwzględnił okresu od 28.05.1973r. do 31.12.1977r. zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...), ponieważ z przedstawionej dokumentacji wynikało, że wnioskodawca został przyjęty do pracy na stanowisko monter zewnątrz sieci sanitarno - gazowej, następnie pracował jako technik i majster budowy. Natomiast takie stanowiska nie występują w przepisach resortowych.

Organ rentowy nie uwzględnił również okresów pracy w (...) w B. od 06.08.1985r. do 31.01.1991r., od 01.06.1992r. do 04.05.1995r., od 01.07.1995r. do 30.06.1996r., od 01.07.1996r. do 30.09.1998r. oraz od 01.10.1998r. do 31.12.1998r., ponieważ stanowiska wymienione w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach różnią się od występujących w przepisach resortowych.

W lapidarnym odwołaniu od tej decyzji A. O. domagał się przyznania prawa do wcześniejszej emerytury.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podtrzymał podstawy skarżonej decyzji.

Sąd ustalił, co następuje:

A. O. (ur. (...)) w dniu 21.09.2016r. wystąpił z wnioskiem o emeryturę. Na dzień 01.01.1999r. udowodnił 26 lat 6 miesięcy i 16 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Do stażu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy nie uwzględnił żadnego okresu.

Pierwszy ze spornych okresów dotyczy zatrudnienia wnioskodawcy w (...) Przedsiębiorstwie (...) od dnia 28.05.1973r. do dnia 31.12.1977r. Ze świadectwa pracy wynikało, iż w tym zakładzie pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, zajmując trzy stanowiska pracy – montera instalacji sanitarnych, technika budowy i majstra budowy.

Za ten okres odwołujący posiadał świadectwa pracy w warunkach szczególnych. Pierwsze świadectwo pracy w warunkach szczególach potwierdzało jego zatrudnianie od dnia 28.05.1973r. do dnia 12.09.1976r. i wykonywanie prac monter instalacji sanitarnych na stanowisku montera instalacji sanitarnych i grzewczych (świadectwo pracy w warunkach szczególnych k. 7 akt ZUS). Natomiast drugie świadectwo potwierdzało jego zatrudnienie w warunkach szczególnych od 13.09.1976r. do dnia 31.12.1977r. na stanowisku majstra budowy (k. 8 akt ZUS).

Z akt osobowych (koperta k.11) wynikało, że wnioskodawca został zatrudniony na stanowisko montera zewnętrznej sieci sanitarno - gazowej. Posiadał wówczas wykształcenie zawodowe w zawodzie montera wewnętrznych instalacji budowlanych.

We wrześniu 1973r. odwołujący został skierowany przez pracodawcę do nauki w Technikum (...) Po kończeniu nauki i uzyskaniu dyplomu technika budownictwa, odwołujący wystąpił z wnioskiem o przeszerogowanie na inne stanowisko - majstra budowy. Od dnia 01.10.1976r. odwołujący otrzymał angaż na stanowisko montera instalacji sanitarnych. Natomiast od dnia 01.04.1977r. został zatrudniony na stanowisku technika budowy na budowach GPRI. Z dniem 01.09.1977r. powierzono odwołującemu obowiązki majstra budowy.

Z wyjaśnień odwołującego wynikało, że od 28.05.1973r. do 31.03.1977r. pracował jako monter zewnętrznych sieci gazowych przy budowie Rafinerii (...). W związku z ukończeniem technikum, przeniesiono go na stanowisko technika budowy (od 01.04.1977r.). Na tym stanowisku jego praca niewiele różniła się od pracy „zwykłego” montera, gdyż nadal pracował przy montażu, jednak dodatkowo był odpowiedzialny za jego wykonanie zgodnie z projektem. Sam wykonywał montaż i dodatkowo nadzorował innych monterów. Miał obowiązek rozliczenia materiałów zużytych do pracy oraz dniówek pracowników, którzy mu podlegali. Na te czynności poświęcał średnio 2-3 dni w miesiącu. Miał do tego wyznaczone miejsce w baraku mieszczącym się na terenie budowy. Następnie jako majster budowy nadzorował brygadzystów. Jego praca niewiele różniła się od tej wykonywanej na stanowisku technika budowy. Wzrostowi uległa jedynie stawka zaszeregowania oraz dodatek funkcyjny. Okres pracy na stanowisku majstra budowy wynosił tylko 6 miesięcy.

Do stażu pracy w warunkach szczególnych uwzględniono cały okres zatrudnienia odwołującego w (...) Przedsiębiorstwie (...). Pominięcie ewentualnie okresu 6 miesięcy zatrudnienia w charakterze majstra budowy nie ma wpływu na wymagany staż 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Drugi ze spornych okresów dotyczył zatrudnienia odwołującego w (...) Spółce z o.o. w B.. Za ten okres nie uzyskano akt osobowych. Organ rentowy, jak i Sąd bezskutecznie podejmowali liczne próby odnalezienia tych dokumentów.

Na podstawie wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej wnioskodawcy (k. 36 akt ZUS), zeznań świadków J. G. i I. K. oraz samego odwołującego ustalono, że przedsiębiorstwo to ulegało kilku przekształceniom. Pierwotnie wnioskodawca rozpoczął pracę w Przedsiębiorstwie (...) w B.. Z wpisu w legitymacji ubezpieczeniowej wnioskodawcy wynika, że od 09.11.1989r. został on zatrudniony w (...) Spółce z o.o. Przekształceniu uległa jedynie nazwa pracodawcy. Od 01.07.2001r. przedsiębiorstwo przejęła Spółka (...).

Pod kątem pracy w warunkach szczególnych nie był badany cały okres zatrudnienia i na wstępie wyłączeniu podlegały okresy przebywania przez wnioskodawcę na urloпах bezpłatnych tj. od 25.01.1992r. do 30.04.1992r. i od 05.05.1995r. do 30.06.1995r. oraz okres zatrudnienia po 01.01.1999r.

Wnioskodawca legitymował się dwoma świadectwami pracy. Oba zostały wydane z tą samą datą, ale różniły się co do stwierdzenia, czy pracował on w warunkach szczególnych. Po raz pierwszy odwołujący wykazywał ten okres w postępowaniu o ustalenie kapitału początkowego. Świadectwo pracy złożone na potrzeby tego postępowania potwierdzało okres jego zatrudnienia ze wskazaniem, że zajmował stanowiska robotnika budowlanego, dozorca i montera wodno - kanalizacyjnego. W punkcie 8 świadectwa pracy wskazano, że nie pracował w warunkach szczególnych. Natomiast przy wniosku o emeryturę odwołujący przedłożył świadectwo pracy, praktycznie o takiej samej treści i potwierdzone przez tą samą osobę, z tym że wskazano w nim, iż pracował w warunkach szczególnych od 06.08.1985r. do 31.01.1991r., od 01.06.1992r. do 04.05.1995r., od 01.07.1995r. do 30.06.1996r., od 01.07.1996r. do 30.09.1998r. i od 01.10.1998r. do 30.06.2001r.

W dniu 03.08.1999r. odwołujący wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o rentę z tytułu niezdolności do pracy (akta rentowe (...)). Z zaświadczenia ówczesnego pracodawcy – (...) Spółki z o.o. w B. z dnia 27.07.1999r. wynikało, że odwołujący był zatrudniony od 06.08.1985r. na stanowisku montera wodno - kanalizacyjnego. Potwierdzono w nim okres przebywania na urlopie bezpłatnym od 25.01.1992r. do 30.04.1992r. (k. 12 akt rentowych). Z zaświadczenia Rp-7 z dnia 27.07.1999r. wynikało również, że od 06.08.1985r. do dnia jego wystawienia odwołujący pracował na stanowisku montera wodno - kanalizacyjnego (k. 13 akt rentowych).

Na podstawie zeznań świadków I. K. i J. G. oraz odwołującego, Sąd ustalił, iż (...), później (...) B., zajmowało się kompleksowym wykonywaniem kanalizacji, ujęć wody remontami i budową oczyszczalni ścieków i kolektorów. Zakład nie wykonywał innych prac. Jego teren działania był rozległy i obejmował m.in. A., S., G., J., Ł.. Przedsiębiorstwo wybudowało np. oczyszczalnię i przepompownię w A., sieć wodociągową w S. i J.. Prace te były wykonywane w głębokich wykopach - najgłębsze sięgały 12 m. Czynności, które wykonywał odwołujący polegały na pracy w wykopach, wszystkie roboty były wykonywane na zewnątrz. Odwołujący generalnie pracował w jednej brygadzie ze świadkami. Praca była wykonywana przez cały rok, a niskie temperatury w okresie zimowym były korzystne dla właściwego prowadzenia prac melioracyjnych i wykopów, gdyż zapobiegały osuwaniu się ścian wykopów. Prace związane z budową kanalizacji były wykonywane w głębokich wykopach, do ich zabezpieczenia stosowano szalunki. Kładziono również studzienki wodno - kanalizacyjne.

Świadkowie opisali również sytuacje związane z perturbacjami związanymi z prowadzeniem spraw kadrowych po przejęciu przedsiębiorstwa przez (...). Pracownicy nie mieli wpływu na używaną przez spółkę nomenklaturę, problemy z właściwym określeniem nazw stanowisk zajmowanych przez pracowników po przejęciu. Świadectwa pracy były grupowo wręczane pracownikom i na tym skończył się kontakt ze spółką.

Świadek I. K. ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury na podstawie prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Suwałkach z dnia 22.01.2015r. sygn. III U 520/14. I. K. wystąpił z wnioskiem o wcześniejszą emeryturę, jednak organ rentowy nie uwzględnił żadnego okresu pracy w Przedsiębiorstwie (...) w B.. Okresy te zostały uwzględnione przez Sąd. Organ rentowy nie składał apelacji od tego wyroku.

Na wniosek organu rentowego Sąd planował dopuszczenie dowodu z zeznań F. C., który był kierownikiem budowy i przełożonym brygady, w której pracował odwołujący. Z uwagi na stan zdrowia i fakt, że świadek przebywał w hospicjum, odstąpiono od przeprowadzenia tego dowodu.

Do stażu pracy w warunkach szczególnych Sąd uwzględnił okresy od 06.08.1985r. do 31.01.1991r., od 01.06.1992r. do 04.05.1995r., od 01.07.1995r. do 30.06.1996r., od 01.07.1996r. do 30.09.1998r. i od 01.10.1998r. do 31.12.1998 r. Łączny staż pracy w warunkach szczególnych wynosi ponad 16 lat i jest wyższy od wymaganego.

Sąd zważył, co następuje :

Prawo do emerytury w obniżonym wieku zgodnie z treścią art. 184 ust.1 i 2 w zw. z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. z 2017r., poz. 1383) przysługuje ubezpieczonym urodzonym - tak jak wnioskodawca # po 31.12.1948r., jeżeli pracowali w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, posiadają staż ubezpieczeniowy w wymiarze 25 lat (w przypadku mężczyzn), ukończyli 60 rok życia, nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Ilość lat pracy warunkach szczególnych oraz wymaganych okresów składkowych i nieskładkowych jest badana na dzień wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z FUS, czyli 01.01.1999r.

Zgodnie z dyspozycją art. 32 ust.2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS za pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnych uważa się osoby, które były zatrudnione przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagającej wysokiej sprawności psychofizycznej, ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Przepis art. 32 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS odnośnie wieku, stażu pracy oraz charakteru wykonywanej pracy uprawnionych do emerytury, odsyła do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Przepisy § 3 i 4 rozporządzenia, prawo do emerytury uzależniają od spełniania łącznie następujących warunków: posiadanie 25-letniego okresu zatrudnienia, w tym 15 lat pracy w szczególnych warunkach i ukończenie 60 roku życia. Zgodnie z § 2 ust.1 rozporządzenia w sprawie wieku, zaliczeniu do okresów pracy w warunkach szczególnych podlegają te, w których praca była świadczona stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Pierwszy ze spornych okresów dotyczył zatrudnienia wnioskodawcy w (...) Przedsiębiorstwie (...) od 28.05.1973r. do 31.12.1977r. Za ten okres odwołujący posiadał świadectwo pracy w warunkach szczególnych. Sąd uzyskał również akta osobowe z tego okresu, które nie budziły zastrzeżeń, co do wiarygodności zgromadzonych w nich dokumentów pracowniczych. Nie ulega wątpliwości, iż wnioskodawca przez cały okres pracował przy pracach wodno – kanalizacyjnych, zarówno jako „zwykły” monter, jak również technik budowy czy majster. Jego awans na technika był związany z podniesieniem kwalifikacji zawodowych i ukończeniem nauki w technikum. Wyjaśnienia odwołującego w tym zakresie korelowały z dokumentacją pracowniczą. Praca majstra budowy miała związek z nadzorem nad pracującymi monterami i nie odbiegała od wcześniej wykonywanych obowiązków montera. W tych obocznościach prace montera instalacji sanitarnych, technika budowy i majstra budowy należało zaliczyć do prac wykonywanych w warunkach szczególnych na podstawie zapisu w Wykazie A dziale V poz. 1 - roboty wodnokanalizacyjne oraz budowa rurociągów w głębokich wykopach.

Drugi ze spornych okresów, traktowany łącznie jako okres pracy w Spółce (...), był trudny pod względem dowodowym, gdyż nie udało się otrzymać akt osobowych wnioskodawcy. Trudności z uzyskaniem tych dokumentów miał odwołujący w trakcie rozpoznawania jego wniosku o emeryturę przez ZUS. Działania podjęte przez organ rentowy również nie dały rezultatu. Sąd podjął kilka prób odnalezienia akt osobowych w różnych instytucjach, bezskutecznie. Na trudności ze znalezieniem akt osobowych wskazywali również świadkowie przesłuchani w sprawie, byli współpracownicy odwołującego w tym okresie.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe, oparte na szątkowych dokumentach z tego okresu, ale również zeznań świadków i odwołującego, dało w efekcie podstawy do przyjęcia, iż w okresach 06.08.1985r. do 31.01.1991r., od 01.06.1992r. do 04.05.1995r., od 01.07.1995r. do 30.06.1996r., od 01.07.1996r. do 30.09.1998r. i od 01.10.1998r. do 31.12.1998r. odwołujący stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace montera instalacji wodno - kanalizacyjnych, a tym samym pracował w warunkach szczególnych. Zeznania świadków potwierdziły, iż odwołujący wykonywał wyłącznie prace montera wodno - kanalizacyjnego. Świadkowie rzeczowo, konkretnie i fachowo opisywali

czynności, które wykonywał, wskazując na ich zakres, rodzaj zagrożeń oraz miejsce prowadzenia danych robót. Należy podkreślić, że przedsiębiorstwo to w rozważanych okresach specjalizowało się wyłącznie w pracach wodno - kanalizacyjnych. Świadczyło kompleksowe usługi, które obejmowały całość robót np. związanych z budową sieci wodociągowej czy oczyszczalni ścieków. Prace te były wykonywane w głębokich wykopach, natomiast czynności wykonywane na poszczególnych etapach budowy miały różny charakter. Sąd nie miał wątpliwości, że prace przy budowie np. sieci wodociągowej wymagały najpierw wykonania wykopów, stopniowego ich zabezpieczenia przez szalunki, stosowne kładzenie rur sieci wodociągowej, studzienek etc. Do obowiązku Sądu rozstrzygającego kwestię wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze należy samodzielne ustalenie, jakie prace wykonywał wnioskodawca i czy prace te należy zaliczyć do prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, a jedynie wyjątkowo można skorzystać w tej kwestii z opinii biegłego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 24.08.2010 r., III AUa 487/10). W tym zakresie nie było zatem konieczne np. zasięgnięcie opinii biegłego z zakresu bhp, gdyż wyjaśnienia odwołującego oraz zeznania świadków były w tym względzie na tyle obszerne, obrazowe i szczegółowe, że zbędnym było dodatkowe potwierdzanie tych czynności przez biegłego. Ponadto w sytuacji konieczności wykonania np. szalunku czy innych zabezpieczeń odwołujący nadal pracował jako monter instalacji wodno - kanalizacyjnych, gdyż tego wymagała technika prowadzenia tego typu prac w głębokich wykopach. Takie czynności bezpośrednio związane z pracą przy tego typu budowach.

W tych okolicznościach, pomimo braku dokumentacji osobowej, Sąd przyjął za wiarygodne i miarodajne dowody przedłożone przed organem rentowym, jak również w toku niniejszego postępowania. Nie uszło uwadze Sądu również to, że świadek I. K. w 2014r. ubiegał się o wcześniejszą emeryturę w związku z pracą w warunkach szczególnych. W tym przypadku organ rentowy posiadając świadectwo pracy w warunkach szczególnych wydane przez Inżynierię w B., z którego wynikało, że świadek w okresie od 02.11.1976r. do 26.06.2001r. pracował jako monter wodnokanalizacyjny przy budowie rurociągów w głębokich wykopach, nie uwzględnił tego okresu i prawo do emerytury świadek uzyskał dopiero w wyniku prawomocnego wyroku Sądu. Zdaniem Sądu, wątpliwości, co do rzetelności wydanych odwołującemu świadectw oraz rzeczywiście wykonywanych w tych okresach prac, zostały w niniejszym postępowaniu wyjaśnione i dają podstawy do zaliczenia tych okresów do stażu pracy w warunkach szczególnych. Zaliczenie nastąpiło również w oparciu o zapis w Wykaz A dziale V poz. 1.

Konkludując, odwołujący wykazał wszystkie przesłanki konieczne do uzyskania emerytury w obniżonym wieku.

W związku z powyższym, na podstawie art. 477¹⁴ §2 kpc orzeczono, jak w sentencji

mt